U 68/2022 vp Lausunto

Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä

Antti Laatikainen

Johtava tietoturvakonsultti, WithSecure Consulting

WITH secure | Consulting

Taustoitusta muistiosta

WithSecure lähestyy annettua lausuntopyyntöä riskienhallinnan, yksityisyydensuojalainsäädännön sekä teknisten tietoturvan hallintakeinojen suunnittelun ja toteutuksen haasteiden näkökulmasta.

WithSecuren näkemyksen mukaan ehdotettu lakiesitys on vaarallinen EU-kansalaisten perusoikeuksille, teknisesti erittäin haastava toteuttaa ja teholtaan sekä kattavuudeltaan kyseenalainen.

WithSecuren kanta on että Suomen ei pidä tukea tämänhetkistä kompromissiesitystä.

WITH secure | Consulting

Sisällys

- Tiedon käsittely uhkaa eurooppalaisten perusoikeuksia
- Valvontaprosessi tehoton
- IT projektina yrityksille haastava
- Vastuiden ja seuraamusten jakautuminen epäselvää
- Vaatimustenmäärittely epäselvää

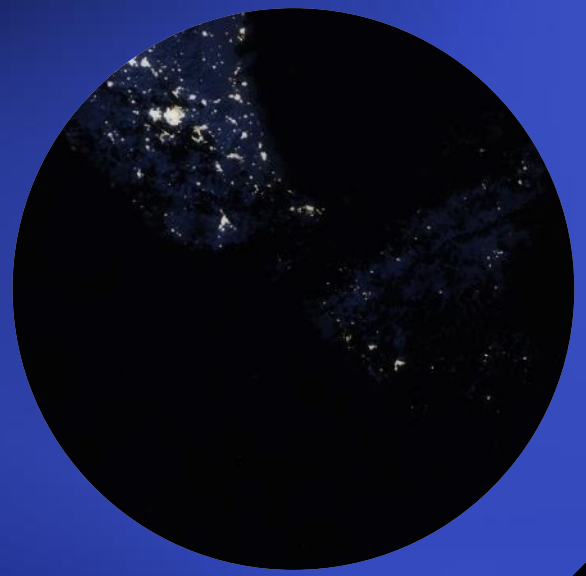

WITH secure | Consulting

Tiedon käsittely uhkaa eurooppalaisten perusoikeuksia

Aluksi järjestelmä tunnistaa vain aiemmin tunnistettuja CSAM kuva- ja videotallenteina, mutta tulevaisuudessa myös puheesta ja tekstistä.

Kerätty data on palveluntarjoajan sijaintimaan lainsäädännön alaista, ja siihen voidaan kohdentaa paikallisia viranomaispyyntöjä ilman ilmoitusvelvollisuutta EU:n viranomaisille tai käyttäjille.

Teknisen valmiuden saavuttamisen jälkeen tietojen keräämistä voidaan laajentaa mihin tahansa tietoon, ja valvonta perustuu yritysten riskienhallintaan ja paikalliseen lainsäädäntöön.

”Tekniikka on asioiden mahdollistaja, eikä sidottu yksittäiseen käyttötarkoitukseen.”

Aikaansaatava valvontaprosessi tehoton

Valvonta perustuu selkeästi käyttäjille ilmoitettavaan valvontaan määritellyissä palveluissa.

Valvonta rajoittuu kuviin ja videotallenteisiin, perustuen EU:n valvontakeskuksen hallussa oleviin tunnettuihin CSAM-materiaaleihin.

Ehdotettu valvonta ei kata verkkoviettelyä ja suoraan lapsiin kohdistuvia yhteydenottoja, jotka ovat reaaliaikaisia ja uniikkeja.

Sosiaalisen median alustoilla jaettava materiaali hajautuu käyttäjien päätelaitteille ja eri ohjelmistojen tietokantoihin.

CSAM-materiaalin poistomääräysten käsittelyaika voi olla päiviä, viikkoja tai kuukausia, ja palveluntarjoajat voivat kuitata poistomääräykset teknisesti haastavina.

WITH secure | Consulting

IT projektina yrityksille haastava

EU:n valvontakeskus toimittaa tarvittavan koodin tai ohjelmistomoduulit palveluntarjoajille valvonnan toteuttamiseksi. Ohjelmistomoduulit täytyy integroida ohjelmiston arkkitehtuuriin, jotta ne voivat lukea ja tunnistaa mobiililaitteiden kuvia ja videoita.

Valvontamoduulien tulee olla yhteensopivia kaikkien käytössä olevien ohjelmointikielien, käyttöjärjestelmien ja kryptografisten toteutusten kanssa.

Nettiselaimilla ei ole samoja mahdollisuuksia valvontamoduulien asentamiseen kuin mobiililaitteilla, mikä tekee valvonnasta haastavampaa.

Teknisten toiminnallisuuksien käyttöönotto vaatii kuukausien suunnittelua, testausta ja resursseja ohjelmistokehityksessä.

Vastuiden ja seuraamusten jakautuminen epäselvää

Palveluntarjoajien on määriteltävä toimintaansa ja palveluihinsa liittyvät riskit ja raportoitava ne EU:n valvontakeskukselle.

Palveluntarjoajien on noudatettava EU:n valvontakeskuksen vaatimuksia valvontateknologioiden käyttöönotossa ja maksettava CSAM-materiaalin verifiointihakujen kustannukset.

Toiminnan kustannukset lankeavat palveluntarjoajien maksettavaksi, lukuun ottamatta mikro- ja pieniä yrityksiä.

Yrityksillä on mahdollisuus valittaa tai ilmoittaa viivästyksistä valvontaprosessin jokaisessa vaiheessa.

WithSecure kyseenalaistaa EU:n valvontakeskuksen todellisen vaikutusvallan, jos yritykset voivat vedota teknisiin haasteisiin tai kustannuksiin.

WITH secure | Consulting

Vaatimustenmäärittely epäselvää

Ehdotuksessa on paljon tulkinnanvaraisia kohtia ja hallintakeinoja, joiden käytännön toteutusta ei ole avattu, mikä vaikeuttaa tietoturvallisuuden ja toteutettavuuden arviointia.

Miten esimerkiksi käytännössä tunnistetaan kansallisen turvallisuuden parissa työskentelevät käyttäjät ja miten heidän ilmoitustensa paikkansapitävyys varmistetaan?

Kuinka ajanmukaista ja kattavaa EU:n valvontakeskuksen käytössä oleva CSAM-materiaali on, ja miten tehokasta sen tunnistaminen on?

On epäselvää, miten toimitaan, jos palvelu on rakennettu teknisillä ratkaisuilla, joihin EU:n valvontakeskus ei pysty toimittamaan tarvittavia ohjelmointimoduleita tai kirjastoja.

Palveluntarjoajien voi olla taloudellisesti ylitsepääsemätöntä toteuttaa EU-valvontakeskuksen edellyttämiä riskienhallintakeinoja.

WITH secure | Consulting

Yleisiä kommentteja ja havaintoja

Lasten seksuaalisen hyväksikäytön vähentämiseen on olemassa tietoverkkojen puolella tehokkaampia toimia kuin esitetty rakenne.

Tehokkaammat toimet perustuvat perinteiseen lainvalvontaan sekä laajempiin toimivaltuuksiin ja työkaluihin.

Nuorille suunnatun opetuksen ja kasvatuksen merkitys on tärkeä, samaten vanhempien roolin vahvistaminen nuorten kasvun tukemisessa on oleellista.

Lapsiin seksuaalisesti suuntautuneiden ihmisten tuen ja hoidon tarve tulee huomioida.

Nyt ehdotettu asetus ja toimintamalli ei kata tämän monimutkaisen ongelmakentän haasteista kuin pienen osan, tuoden samalla keskusteluun valtavan määrän uusia, siihen aiemmin kuulumattomia haasteita.

WITH®

secure